



Meiningar og kjak

Ver við í kjakinum!

Send teldupost til post@socialurin.fo

Sjálvandi er flatska

– Tað kann staðfestast, at ikki ein, men heilar tvær »flatskattaskipanir« eru avtiknar í samgongutíðarskeiðnum – bæði viðvíkjandi landsskatti og pensjónsskatti, sigur Kristina Háfoss, landsstýriskvinna í fíggjarmálum. – Tí vit fremja tað vit lovaðu – og hetta er alt liður í at røkka máli okkara um einar meira sjálvbjargnar, samhaldsfastar og tíðarhóskandi Føroyar, sigur hon í viðmerking til grein í Sosialinum mánadagin, sum vísti á, at flatskatturin hjá teimum ríku ikki er afturrullaður

Aftur og aftur hava vit seinastu vikurnar lisið á sosialum miðlum, portalum og nú eisini í einum av stóru bløðunum, at gamla flatskattaskipanin hjá undanfarnu samgongu ikki er broytt. Hetta er ósatt. Ikki bert landsskattaskipanin er broytt og vorðin meira stigvaksandi. Eisini er samtykt at gera fløtu pensjónsskattaskipanina stigvaksandi

Trupulleikin er, at verða eini ósannindi førd fram nóg ofta, so kann almenningurin fara at trúgva hesum. Skrivi tí hesa grein fyri at lýsa, hvussu landsskatta- og pensjónsskattaskipanirnar eru broyttar av verandi landsstýri og samgongu.

Javnari býti av ríkidømi landsins

Eitt av høvuðsmálunum hjá landsstýrinum og samgonguni hevur frá byrjan verið at býta ríkidømi okkara javnari. Tí hetta vil tryggja, at stóra framgongdin seinastu mongu árin vil koma øllum til góðar, og tí, at vit vilja tryggja, at ríkidømið kemur út í hvørt heim. Eitt javnari býti av virðinum í einum samfelag vil eisini tryggja eina meira stóðuga samfelagsliga menning og búskaparliga

framgongd. Hetta hava Norðurlond prógvað, í mun til gongdina í altjóða samfelagnum, ferð eftir ferð.

Flatskattaskipanin í landsskattinum – avtíkin 1. jan. 2016!

Tað hevur aftur og aftur verið ført fram av andstøðupolitikarum, og nú eisini av stórum miðlahúsi, at sokallaða flatskattaskipanin, sum undanfarna samgonga setti í verk, ikki er broytt. Hetta er ósatt.

Hvat lovaðu samgonguflokkarnir undir valstríðnum í 2015? Allir samgonguflokkar lovaðu at virka fyri at lækka inntøkuskattin, serliga hjá lág- og miðalløntum. Hetta skuldi gerast uttan at hækka lønarinntøkuskattin fyri aðrar borgarar. Eitt tað fyrsta núverandi samgonga gjørdi var tí eisini at avtaka lutfalsliga fløtu landsskattaskipanina. Ein skipan, ið undanfarna samgongan doypti "flatskatt".

Hetta varð gjørt við at lækka landsskattin hjá lág- og miðalløntum við heilum 136 mió. kr. frá 1. januar 2016. Lægsta skattastigið lækkaði heili 5%. Úr 20 niður í 15%. Eisini fekk skattastigin fleiri trin.

Munandi skattalætti til lág- og miðallønt

Hetta gjørdi stóran mun. Oman fyri 28.000 skattgjaldarar finga ein skattalætta, men tað vóru serliga tey lág- og miðalløntu, ið finga ágóðan. Skattalættin gav upp í 700 kr. meira at liva fyri um mánaðin fyri ein stakan, og upp í 1.400 kr. meira um mánaðin um talan var um eitt par við miðalinntøku. Av tí at ongin landskattur verður rindaður av inntøkum undir 65.000 kr. um árið, so finga hesi sjálvandi ikki ágóða av lækkingini. Hægstu lønirnar finga ikki skattalætta, men finga heldur ikki skattahækking. Júst sum samgonguflokkarnir lovaðu undir valstríðnum í 2015.

Sera flati landsskattur er sostatt avtíkin, og skattaskipanin vorðin meira stigvaksandi.

Hvat gjørdi undanfarna samgonga? Í kanska ógvusligastu fíggjarkreppu í heimssøguni valdi undanfarna samgonga við Fólka flokkinum, Sambandsflokkinum, Sjálvstýri og Miðflokkinum ikki at lata teimum við lægstu inntøkum meira at liva fyri. Nei, tvørturímóti. Latin varð ein skattalætti í landsskattinum á tilíkan

hátt, at hægstu inntøkurnar finga um 6.000 kr. um mánaðin í skattalætta.

Lægstu inntøkurnar finga nakrar heilt fáar krónur, og samstundis varð pensjónsskattur hækkaður munandi. Fyri kapitalpensjón hækkaði skatturinn við heili 5%. Úr 35% upp í 40%.

Samstundis varð farið yvir til 100% flatskattaskipan í pensjónsskatti sum heild. Øll skuldu rinda 40% í pensjónsskatti frá fyrstu krónu uttan mun til hvør inntøkan var.

Samanlagt finga lág- lønt eina munandi skattahækking. Hálønt eina søguliga stóra skattalækking.

Gjógvin millum lág- og hálønt breiðkaðist tí ógvusliga í 2012. Landskassin misti samstundis umleið 330 mió. kr. í landsskattainntøkum. Ongar veruligar inntøkur vórðu settar í staðin. Samstundis varð

valt at fara undir at forskatta øll pensjónsinn- gjöld. Farið varð sostatt undir at brúka av framtíðar inntøkum, ið koma at mangla seinni, og at gera fíggjarliga haldførið hjá landi og fólki verri.

Tí við broytingini skuldu pensjónistar ikki rinda skatt í framtíðini – tá tørvur fór at vera á skattainntøkum til eldrarøkt og heilsuverk – og pengarnir skuldu brúkast beinanvegin. Skuldu brúkast til skattalætta til tey hægstløntu. Hetta undirgravaði fíggjarliga haldføri landsins og fór beint ímóti øllum tilmælum um búskaparligt skynsemi.

Flati pensjónsskatturinn avtíkin 1. januar 2019

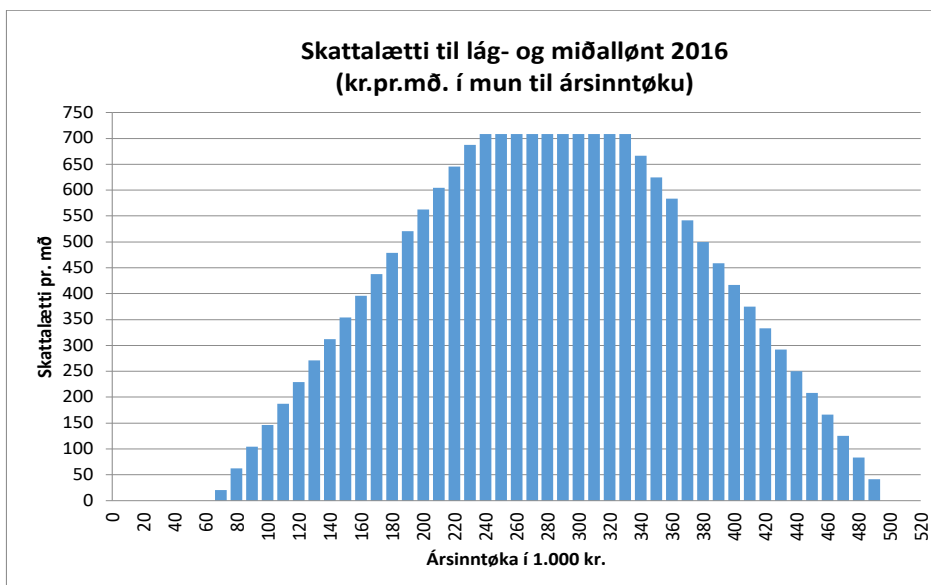
Tí var tað ikki bert neyðugt at broyta landsskattaskipanina, men eisini pensjónsskattaskipanina. Samgongan setti sær hartil fyri at fáa framt pen-

sjónsnýskipanina fyri at tryggja øllum eina góða og tryggja pensjón nú og framyvir. Eisini var pensjónsnýskipanin avgerandi neyðug fyri at styrkja fíggjarliga haldførið og harvið tryggja fíggjarliga grundarlagið undir framtíðar vælferðarsamfelagnum. Ein partur av loysnini var at broyta pensjónsskattaskipanina.

Politisk undirtøka var tíverri ikki fyri at broyta sjálva forskattingina. Ein partur av avbjóðingini hevur verið, at undanfarna samgonga – fyri at gera tað trupult hjá komandi samgongum at broyta støðuna – valdi at senda inntøkurnar frá forskattaðu pensjónunum víðari til kommunurnar, sum gjald afturfyri, at tær samstundis skuldu yvirtaka allar útreiðslur av eldraðkinum frá 1. januar 2015.

Stigvaksandi landsskattastigin frá 2016			
	Ársinntøka (kr.)	Skattur (%)	Íalt (%)
	0 – 64.999	0%	0%
Landsskattur 1	65.000 – 234.999	15%	15%
Landsskattur 2	235.000 – 229.999	5%	20%
Landsskattur 3	330.000 – 799.999	5%	25%
Landsskattur 4	800.000 +	5%	30%

Munandi skattalætti til lág- og miðallønt



Undanfarna samgonga: Lágønt rindaðu skattalætta til hálønt